



facies

x we gebruiken de karjertaal  
↳ 'stop hou op'  
x we helpen elkaar rustig te worden  
1 iemand doet dat voor

check-in

successen



12

2



1

leerKRACHT

**Bestuursverslag  
2019-2020**

*leerKRACHT: een aanpak die op  
enorme schaal snel, bewezen en  
duurzaam werkt*

# 1. INTRODUCTIE

Stichting leerKRACHT wil kinderen de kansen geven die ze verdienen door het Nederlandse onderwijs structureel te verbeteren. Helaas maakt het in Nederland nog steeds het verschil of je in de ene of de andere wijk geboren bent. Het maakt ook uit of je ouders hoog- of laagopgeleid zijn. En het maakt uit naar welke school je gaat. Het Nederlandse onderwijs staat nummer één wat betreft kansenongelijkheid in de westerse wereld. De coronacrisis heeft dat probleem alleen maar groter gemaakt.

Stichting leerKRACHT is opgericht om de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs te verbeteren en kansenongelijkheid bij de wortel aan te pakken en op te lossen. Op basis van wetenschappelijk onderzoek en lessen uit de praktijk hebben we een methode ontwikkeld die bewezen effectief, snel en duurzaam werkt en het onderwijs blijvend verbetert.

In dit jaarverslag gaan wij in op de vooruitgang die we in schooljaar 2019-2020 hebben geboekt en doen we verslag van de projecten die we hebben kunnen uitvoeren. Dit kunnen we alleen doen door de steun die we ontvangen van onze partners.

Helaas gooide corona ook bij ons roet in het eten. De crisis heeft ons met name in de verspreiding geraakt. Dit komt doordat we onze wervingsbijeenkomsten voor geïnteresseerde scholen altijd organiseren in het voorjaar. Dit kon door de crisis niet in fysieke vorm doorgaan. Natuurlijk hebben we hard gewerkt om alternatieve, online bijeenkomsten te organiseren, en zijn we erin geslaagd om toch nog 100 nieuwe scholen te werven voor schooljaar 2020-2021. Ook hebben we het najaar van 2020 gebruikt om dat aantal nog omhoog te krijgen. Op deze manier verwachten we eind schooljaar 2021-2022 weer op koers te zijn voor ons kantelpunt van 20% deelname van Nederlandse scholen aan leerKRACHT.

De coronacrisis schept ook momentum. Veel scholen zien nu nog meer het belang in van samenwerking, van contact met leerlingen en van het snel kunnen aanpassen aan nieuwe situaties. De koudwatervrees die eerst nog vaak overwonnen moest worden om veranderingen door te voeren, zien we in rap tempo slinken. Scholen hebben grote behoefte aan handvatten om verder te kunnen in deze onzekere tijden. Die handvatten hebben wij. We hebben uitstekende samenwerkingsmethoden, een gestroomlijnde aanpak voor het samen ontwikkelen en verbeteren van lessen, en de online Academie waar onze methodiek aangeleerd kan worden.

In dit verslag vindt u meer detail over onze groei, onze impact en de resultaten op projectniveau.

## ONZE RESULTATEN IN 2019/2020



### 996 SCHOLEN

nemen deel aan leerKRACHT sinds de start in 2012.



### MEER DAN 10% VAN HET NEDERLANDSE ONDERWIJS

werkt al met leerKRACHT.



### 420 000 LEERLINGEN

zitten op scholen die met leerKRACHT werken.



### 7,5M+ GELEZEN BERICHTEN OP SOCIAL MEDIA

en 1,5M+ video-weergaven.



### 2.056 GEBRUIKERS

op de leerKRACHT Academie.



### leerKRACHT VERSNELLER

27 basisscholen met zo'n 6.500 leerlingen werken met de leerKRACHT-Versneller.



### 35.000 LEERLINGEN

houden elke week een bordsessie.



### 2.500 DOCENTEN

aan de slag als leerKRACHT-coach op hun eigen school.



### leerKRACHT ALS VOORBEELD

HundrED Global Education Innovation verspreidt leerKRACHT als voorbeeld.



### FORBES ERKENNING

Forbes beveelt ons aan als 1 van de 5 beste onderwijsinitiatieven voor introductie in de Verenigde Staten.



### EEN CULTUUR VAN 'ELKE DAG SAMEN EEN BEETJE BETER' OP SCHOOL

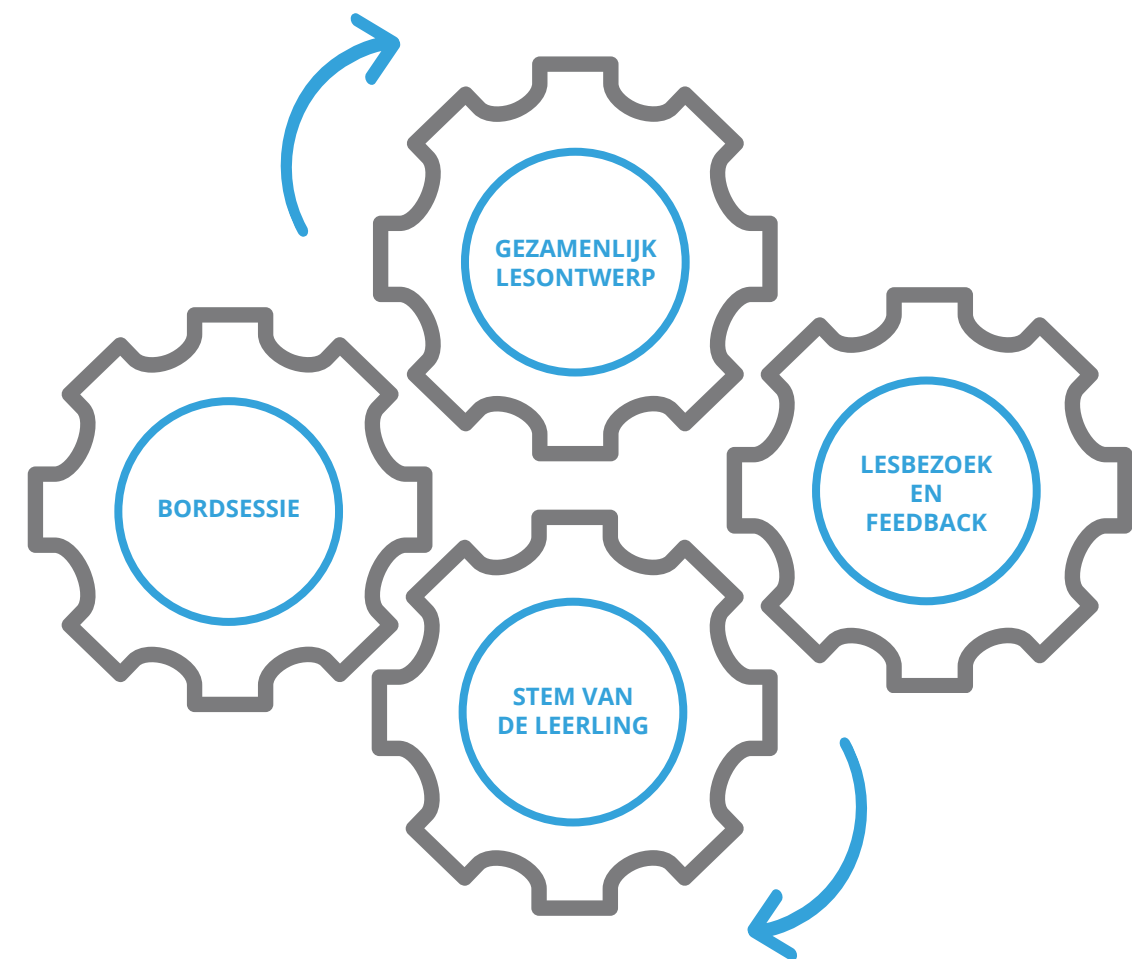
Met het leerKRACHT-programma creëert de school een cultuur van 'Elke Dag Samen een Beetje Beter'. In zo'n lerende cultuur wordt het onderwijs beter dankzij twee mechanismen. **Het eerste is dat leraren van elkaar leren.** Zij zien hoe collega's lesgeven, hun gesprekken gaan weer over onderwijs en zij denken samen na over het effect van lessen op leerlingen. Daar leren zij van en worden zo sterkere leraren. **Het tweede mechanisme is dat teams van leraren zichzelf doelen stellen: wat willen wij bereiken met onze leerlingen?** Door vervolgens in kleine stappen samen aan die doelen te werken worden alle leraren in het team beter, zelfs de allerbeste. Zij lezen samen literatuur over wat internationaal bewezen werkt, proberen die technieken uit in hun lespraktijk en nemen over wat voor hun leerlingen werkt. Dat helpt iedereen vooruit.

### METHODIEK: VIER INSTRUMENTEN

De methodiek van leerKRACHT wordt gevormd door een **cyclus van vier instrumenten: de Bordsessie, het Gezamenlijk Lesontwerp, het Lesbezoek en de Stem van de Leerling.** Tijdens de **Bordsessie** stellen leraren samen doelen. Deze doelen realiseren zij in **Gezamenlijk Lesontwerp** door samen aan hun lessen te werken. Om te kijken of die verbeterde lessen werken, is er vervolgens **Lesbezoek**, waarbij ze elkaars klassen bezoeken en het effect op de leerlingen observeren. Met **de Stem van de Leerling** betrekken zij die leerlingen bij dit verbeterproces, door als individuele docent regelmatig aan het einde van een les om feedback aan leerlingen te vragen. Ook geven groepjes leerlingen een keer per periode input op de verbeterdoelen en de verbeteracties van het lerarenteam. **Zo werkt iedereen op school, van leerling tot schoolleider, samen aan het verbeteren van het onderwijs en ontstaat er een cultuur van Elke Dag Samen een Beetje Beter'.** Naast beter onderwijs geeft dit leerlingen meer leerplezier en creëert dit kansen voor hen.

### AANPAK: BEGELEID ZELF DOEN

Vanaf het moment dat een school start met leerKRACHT ligt de aandacht op het creëren van een duurzame verandering. Daarvoor bouwen wij vóór de start met leerKRACHT aan draagvlak in het hele lerarenteam. Na de start vormen we op school een team van 4 à 5 leraren en schoolleiders die samen de implementatie van leerKRACHT op school uitvoeren. Een expertcoach van stichting leerKRACHT begeleidt dit team. Die begeleiding is eerst intensief, daarna neemt onze steun stap voor stap af, totdat de school op eigen benen staat en de school zich de nieuwe werkwijze eigen heeft gemaakt. De begeleiding op school versterken we met een online 'academie', fora met andere leerKRACHT-scholen in de regio en regelmatige impact metingen.





## 2. DE CORONACRISIS

### EFFECT OP KANSENGELIJKHEID EN OP DE VERSPREIDING VAN ONZE METHODE

“De coronacrisis is één van de grootste schokken voor ons onderwijs ooit”, aldus de Onderwijsraad in [haar advies](#) op 9 juni 2020. Hiermee is volgens de Onderwijsraad het probleem van kansenongelijkheid nog urgenter geworden. Tijdens de schoolsluiting in het voorjaar van 2020 waren er grote verschillen in kwaliteit van het afstandsonderwijs tussen scholen. Ook was er een groot verschil tussen hoe kinderen van hoogopgeleide ouders thuis begeleid werden, en het gebrek daaraan (vanwege o.a. onmacht, gebrek aan middelen en ruimte) bij kinderen uit kansarme omgevingen. Hierdoor hebben veel kansarme kinderen maandenlang onderwijs gemist, en een achterstand opgelopen die maar nauwelijks in te halen is.

De coronacrisis heeft ons met name in de verspreiding van onze methode (dé oplossing voor het aanpakken van kansenongelijkheid), geraakt. Dit komt met name doordat het begin van de coronacrisis in Nederland precies samenviel met de periode waarin wij ieder jaar nieuwe scholen werven voor het aankomende schooljaar. Dat doen we in de vorm van ‘go & see’ bezoeken van geïnteresseerde scholen op scholen die al met leerKRACHT werken. Deze wervingsmethodiek hebben we de afgelopen zeven jaar optimaal gemaakt, zodat zo veel mogelijk scholen enthousiast worden en mee gaan doen. Dit kon nu niet in fysieke vorm doorgaan. Daarom heeft leerKRACHT alles op alles gezet om toch, middels tal van andere kanalen (online informatiebijeenkomsten, webinars, 1-1 workshops met schoolbesturen), een groot aantal scholen enthousiast te maken om vanaf volgend schooljaar mee te doen.

Zonder corona, verwachtten we 150 tot 200 nieuwe scholen voor deelname in 2020-2021. Uiteindelijk hebben zich toch nog 100 scholen ingeschreven voor een start met leerKRACHT, zelfs in deze roerige tijden. Ook al stemt dit hoopvol, we willen dit gat zo snel mogelijk dichten en inlopen, want er is geen tijd te verliezen om de kansen van de meest kwetsbare kinderen te vergroten. Juist in deze tijd waarin de kansenongelijkheid versneld nog groter is geworden.





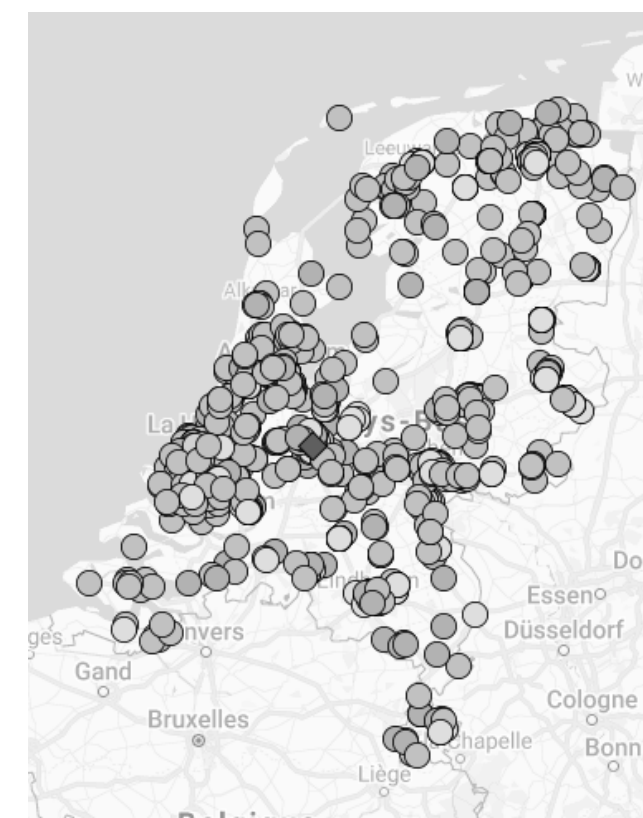
### 3. ONZE GROEI

#### NAAR MEER KANSEN VOOR 420.000 LEERLINGEN IN 2020 EN DAARNA ER VER VOORBIJ

Stichting leerKRACHT startte in 2012 met een simpel idee: alle kinderen in Nederland gelijke kansen bieden, door te zorgen voor sterke scholen met een lerende cultuur. In ons eerste jaar werkten we met 15 basisscholen, middelbare scholen en MBO-teams het idee achter leerKRACHT uit in een programma en brachten dat op deze scholen in de praktijk. Hun enthousiaste en aanstekelijke verhalen over beter onderwijs, meer kansen voor hun leerlingen en meer leerplezier brachten het vliegwiel achter leerKRACHT op gang.

Sinds de start doen 1.000 scholen met 420.000 leerlingen in heel Nederland mee, samen meer dan 10% van alle Nederlandse leerlingen. Hierbij is sprake van een landelijke dekking: in elke provincie doen scholen mee en binnen de provincies vanuit alle verschillende onderwijssectoren (basisonderwijs, voorgezet onderwijs en mbo). In sommige provincies ook lerarenopleidingen.

**Figuur 1. Spreiding  
deelnemende scholen aan  
leerKRACHT**



## ONZE DOELSTELLINGEN

**Onze overkoepelende doelstelling is de kwaliteit van het hele Nederlandse onderwijs dusdanig te verbeteren dat alle leerlingen de kansen krijgen die ze verdienen.**

**Onze twee-jaar doelstelling is om ervoor te zorgen dat in 2022 20% van alle 7.500 Nederlandse scholen met leerKRACHT werkt, dus 1.500 scholen in 2022.**

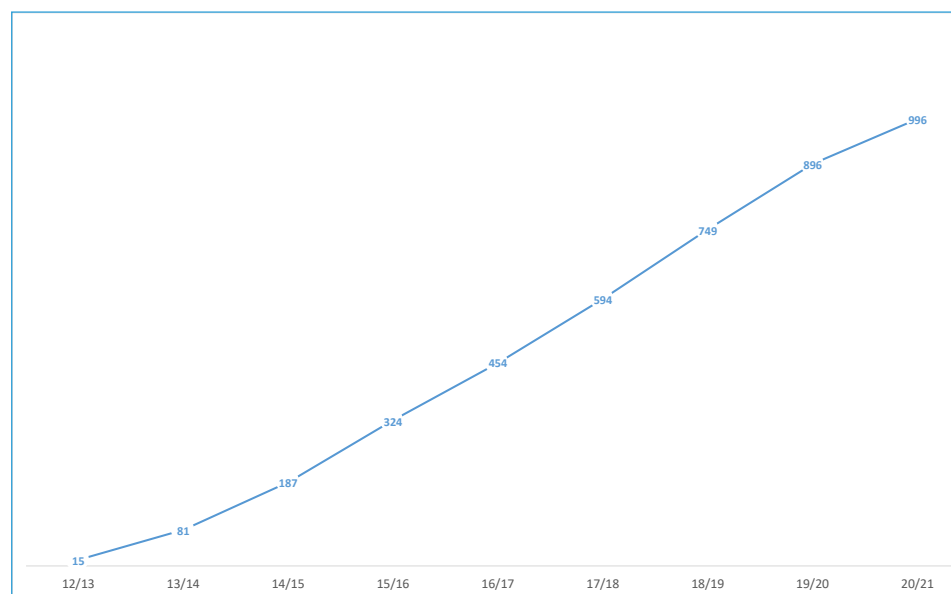
We weten uit ervaring en van andere sectoren dat 20% deelname een kantelpunt is. Vanaf dat moment zullen vanzelf nieuwe scholen aanhaken en zal de beweging door blijven groeien. Dat betekent ook dat we vanaf dan minder zullen hoeven te investeren in de werving van scholen.

Naarmate we dichterbij het kantelpunt komen zullen we de aanpak zodanig aangepast willen hebben dat scholen met zo min mogelijk ondersteuning van onze kant effectief een verbetercultuur kunnen realiseren.

Onderstaande figuur geeft het aantal deelnemende scholen per schooljaar aan (figuur 2). Zelfs in 2020, waarin corona zo veel negatieve impact op scholen heeft gehad, is het gelukt om toch 100 nieuwe deelnemende scholen te werven voor schooljaar 2020-2021.

Er is echter geen tijd te verliezen, zeker niet nu door corona de kansenongelijkheid nog groter is geworden en kinderen grote achterstanden hebben opgelopen.

**Figuur 2. Groei in aantallen deelnemende scholen aan leerKRACHT**



## IMPACT VAN LEERKRACHT

De impact van leerKRACHT is grootschalig, blijvend en van grote invloed op de levens van vele honderdduizenden kinderen. Dit blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Utrecht en onderzoeksbureau Oberon naar onze methode.

### SAMENVATTEND IS DIT ONZE IMPACT:

**We opereren op enorme schaal.** Wij begonnen in 2012 met 15 scholen en zijn daarna enorm gaan groeien: naar 1.000 deelnemende scholen in 2020 (meer dan 10% van het Nederlandse onderwijs). De reden voor onze enorme groei is de impact die leraren en schoolleiders ervaren: meer werkplezier, betrokken leerlingen en beter onderwijs.

**We pakken kansenongelijkheid structureel aan.** Onze aanpak creëert kansen voor alle leerlingen en voorkomt enorme persoonlijke en maatschappelijke schade. We zijn geen 'stop gap' maatregel nádat er zich bij jongeren problemen openbaren, maar interveniëren daarvoor: in het onderwijs.

**We realiseren bewezen impact.** Onze aanpak is gebaseerd op internationaal onderzoek (OECD, McKinsey) zoals hierboven beschreven en -op ons verzoek- worden onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd naar onze impact op scholen. Deze onderzoeken laten zien dat het programma wordt uitgevoerd als bedoeld, de cultuur op school verandert en leidt tot beter onderwijs.

**Onze aanpak is duurzaam.** We ondersteunen een school gedurende 1 tot 2 jaar. In die tijd bouwen we in deelnemende scholen een verbetercultuur. Die cultuur blijft, ook nadat onze ondersteuning stopt.

**Onze aanpak werkt buitengewoon snel:** Al binnen één jaar is de cultuuromslag een feit. De onderzoekers kennen uit hun onderzoekspraktijk en uit de literatuur geen programma dat zo snel en effectief is.

# ONDERZOEK TOONT AAN: LEERKRACHT WERKT SNEL, EFFECTIEF EN DUURZAAM

In 2020 hebben de Universiteit Utrecht en onderzoeksbureau Oberon nieuwe tussentijdse resultaten gepubliceerd van hun lopende onderzoek naar de effectiviteit en duurzaamheid van de leerKRACHT-methode. Hun onderzoek in een eerste cohort van 231 scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en het mbo die in 2017 en 2018 met leerKRACHT startten toont aan dat ons programma een lerende cultuur op school creëert. De onderzoekers constateren een **significante vooruitgang** op alle zes onderdelen van zo'n cultuur. Oftewel, op deze scholen ontstaat een cultuur waarin leraren samen het onderwijs in kleine stapjes steeds beter maken. Bovendien constateren de Utrechtse onderzoekers dat leerKRACHT uniek is, omdat met deze aanpak een lerende cultuur snel ontstaat: al na één jaar. De onderzoekers kennen uit hun onderzoekspraktijk en uit de literatuur geen programma dat zo snel en effectief is.

Daarnaast concluderen de onderzoekers dat de manier waarop het leerKRACHT-programma dit doet duurzaam is: na één of twee jaar begeleiding door stichting leerKRACHT heeft de school geen verdere ondersteuning nodig. De leraren, de school en het team maken zélf het verschil tussen succes en geploeter (zie afbeelding):

## STAP 1: UITVOERING VAN LEERKRACHT

Op scholen die stevig met leerKRACHT aan de slag gaan, ervaren leraren dat zij zich professioneel ontwikkelen: zij worden nog sterkere docenten. Dat geeft hen energie om de leerKRACHT-instrumenten nog beter in te zetten. Zo zijn het de individuele leraren die de uitvoering van leerKRACHT aanzwengelen: ze willen meer.

## STAP 2: ENTHOUSIASME OVER DEZE MANIER VAN WERKEN

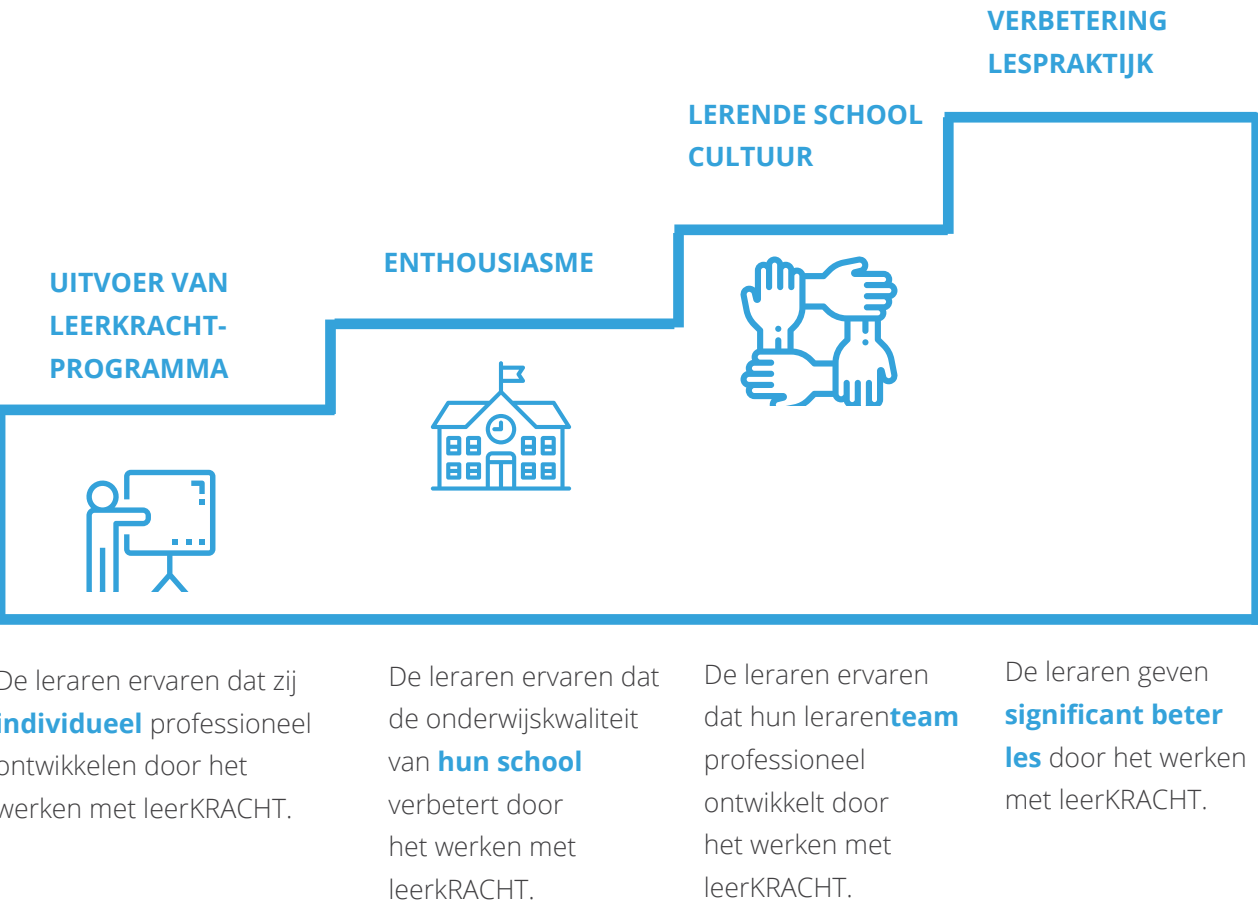
De onderzoekers zien dat scholen waar docenten het meest enthousiast zijn, het de school is die het verschil maakt: docenten zien de kwaliteit van onderwijs op school steeds beter worden en dat sterkt hun enthousiasme voor deze manier van werken. Succes leidt tot succes.

## STAP 3: EEN CULTUUR VAN 'ELKE DAG SAMEN EEN BEETJE BETER'

Hier zien de onderzoekers dat het lerarenteam het grootste verschil maakt. Als je als docent ziet dat het team steeds sterker wordt, samen doelen stelt, met elkaar onderwijs ontwikkelt en van elkaar leert, dan begint de cultuur op school te veranderen. Een nieuwe gewoonte wordt zo een cultuur.

## STAP 4: PEDAGOGISCH DIDACTISCH HANDELEN VAN LERAREN

Als leraren dagelijks van elkaar leren en samen de lespraktijk verbeteren (stap 3) dan moet dat terug te zien zijn in de kwaliteit van de lessen. De onderzoekers concluderen dat leraren anderhalf jaar na de start met leerKRACHT significant beter zijn geworden op drie aspecten van goed lesgeven: een veilig en stimulerend lesklimaat, een efficiënte lesorganisatie en het stimuleren van leerlingen om te leren.





# LEERKRACHT ALS PROFESSIONELE ORGANISATIE

Stichting leerKRACHT is vanaf onze start in 2012 ingericht voor grootschalige impact. In het afgelopen schooljaar hebben we twee stappen gezet om ons verder te versterken.

De eerste is het creëren van vijf regionale, zelfsturende teams waarin onze expertcoaches opereren. Onze expertcoaches zijn verantwoordelijk voor de impact op scholen. Dit betekent zowel het creëren van draagvlak voor deelname aan leerKRACHT op geïnteresseerde scholen, als impact realiseren op deelnemende scholen. De afgelopen jaren hebben we toegewerkt naar het vormen van deze vijf regionale groepen, die vanaf de start van het schooljaar 2019-2020 opereren als zelfsturende teams met eigen verantwoordelijkheid voor resultaat.

De tweede grote stap is het bouwen van een leerKRACHT 'academie' waarin we onze volledige werkwijze voor deelnemende scholen beschikbaar stellen. Dit doen we in de vorm van 100 korte instructievideo's en praktische stappenplannen voor de 20 modules die de kern van leerKRACHT vormen. Deze academie stelt onze expertcoaches in staat op hun scholen minder uitleg te geven en sneller met de school aan de slag te gaan en hen succes te laten ervaren.



De vijf regio's worden ondersteund door een klein centraal team (zeven personen) die de leerKRACHT-aanpak steeds verder ontwikkelen en landelijke interesse creëert voor deelname aan het leerKRACHT-programma, door grootschalige campagnes op social media.

Het leerKRACHT-bestuur bestaat uit drie meewerkende directeuren, waarvan één expertcoach is in één van onze regio's en twee in het centrale team werken. Stichting leerKRACHT heeft een Raad van Toezicht met vijf leden:

- Paul Rutten, voorzitter, partner bij McKinsey & Company
- Michel van de Coevering, financiën, financieel directeur van Schuberg Philis en oud-docent wiskunde
- Kete Kervezee, lid, oud-directeur van de Onderwijsinspectie en oud-docent hoger onderwijs
- Arne Gast, lid, partner bij McKinsey & Company
- Annet Kil, lid, voorzitter van het bestuur van de Gooise Scholenfederatie en oud-docent Nederlands

Een groep van 31 leraren, schoolleiders en bestuurders uit alle geledingen van het Nederlands onderwijs vormen de adviesraad van de stichting. Zij ondersteunen ons met raad en daad. Bijvoorbeeld raad over het verbeteren van het programma en 'daad' in de vorm van het verspreiden van het leerKRACHT-verhaal in hun netwerken.

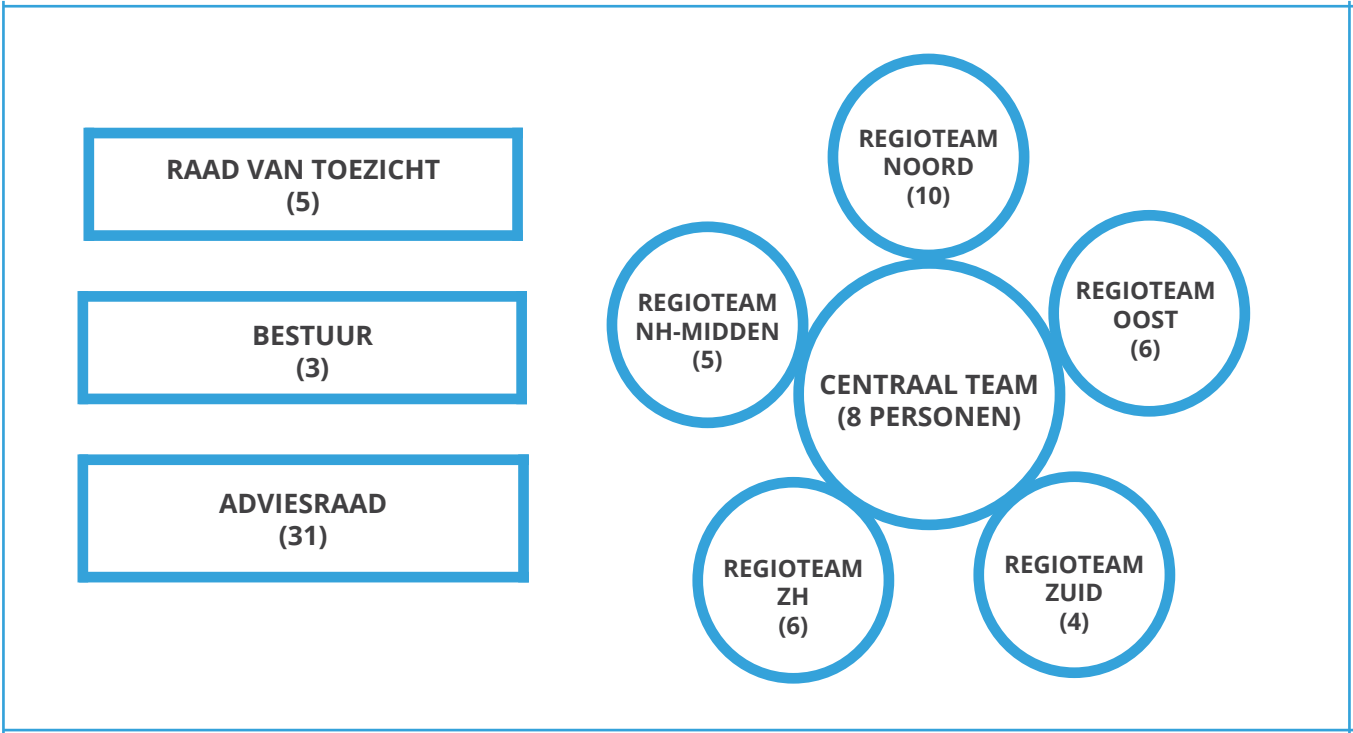






Foto: Roy Beusker Fotografie/Amv van Leiden

## 4. ONZE PARTNERS

### SAMEN MAKEN WE HET VERSCHIL

Stichting leerKRACHT is een stichting zonder winstoogmerk met de ANBI-status. Wij worden - zonder dat wij daarvoor betalen - gesteund door onderwijsorganisaties, bedrijven, instellingen en goede doelenfondsen. Zonder deze goede doelenfondsen, met wie we vaak een jarenlange samenwerking hebben, zouden we niet kunnen investeren in projecten zoals het blijvend verbeteren en aanscherpen van onze methode, in het versnellen van onze verspreiding en het online beschikbaar maken van onze training middels de leerKRACHT-Academie. Ook voor het schooljaar 2019-2020 hebben we het vertrouwen en de financiële ondersteuning mogen ontvangen van onder andere de volgende partijen:

#### Nationale Postcode Loterij

In februari 2020 verraste Postcode Loterij-ambassadeur Nicolette van Dam Stichting leerKRACHT met een bijdrage van 1 miljoen euro om de leerKRACHT-methode voor zoveel mogelijk scholen beschikbaar te maken. De bijdrage van de Postcode Loterij geeft ons de mogelijkheid de komende twee jaar nog veel meer scholen in aanraking te laten komen met wat deelnemende scholen ervaren qua werkplezier van leraren, betrokkenheid van leerlingen en beter onderwijs.

#### Gieskes-Strijbis

Dankzij de bijdrage van Gieskes-Strijbis heeft Stichting leerKRACHT de online leerKRACHT-Academie kunnen ontwikkelen en implementeren in 2019-2020. Ook hebben we hierdoor de impact van de leerKRACHT-methode kunnen verbeteren.

#### Egeria<sup>do</sup> Foundation

Ook Egeria heeft middels de Egeria<sup>do</sup> Foundation de ontwikkeling van de online leerKRACHT Academie ondersteund. Tegelijkertijd hebben we dankzij deze bijdrage een grootschalige campagne 'impact op school' kunnen realiseren, waarbij ervaringsverhalen van leraren en leerlingen van leerKRACHT in blogs, videos en artikelen op Facebook, LinkedIn en Twitter vele miljoenen keren bekeken zijn.

#### Dioraphte

Dioraphte heeft voor dit schooljaar ondersteuning geboden voor de maatregelen die we hebben moeten nemen om de impact van corona op onze lopende programma's en de verspreiding van onze methode te mitigeren.



## ONZE ACTIVITEITEN IN 2019/2020

Het schooljaar 2019-2020 begon voor Stichting leerKRACHT beter dan ooit. Een recordaantal van 160 nieuwe scholen gingen van start met de leerKRACHT-methode, de online leerKRACHT-Academie was af en had binnen een maand meer dan 1.500 actieve deelnemers en aanmeldingen voor onze voorjaarsbijeenkomsten voor geïnteresseerde scholen stroomden binnen. Juist op het moment dat deze bijeenkomsten plaats zouden vinden, ging alles op slot. Binnen een paar weken tijd hebben we deze bijeenkomsten online kunnen organiseren. Ook de live begeleiding van deelnemende scholen door onze expert coaches kon niet doorgaan. Desondanks hebben we toch een zestal projecten voor de verspreiding, verbetering en verdergaande digitalisering van onze methode kunnen uitvoeren en tegelijkertijd, dankzij de ondersteuning van onze partners, de corona-impact zo veel mogelijk kunnen mitigeren.

**De projecten die we hebben uitgevoerd in 2019-2020 zijn:**

- 1) Ontwikkelen digitale materialen (leerKRACHT-Academie)**
- 2) Vergroten impact leerKRACHT-aanpak**
- 3) Campagne impact op school**
- 4) Opzetten en uitvoeren van serie online webinars en Q&A sessies**
- 5) Maken van webinars voor deelnemende scholen**
- 6) Corona-mitigatie**

Hieronder zullen we op ieder project en de behaalde resultaten ingaan.



## Project 1

### ONTWIKKELEN DIGITALE MATERIALEN (LEERKRACHT- ACADEMIE)

#### Doelstelling

De begeleiding van deelnemende scholen effectiever en efficiënter maken door het bouwen en inzetten van een online academie. Hiermee bereiden we ons voor op schaalvergroting na het bereiken van ons kantelpunt in 2022.

#### Aanpak

In 2018-2019 zijn we gestart met het opzetten en inrichten van de leerKRACHT-Academie. In schooljaar 2019-2020 is deze in gebruik genomen. De inzet van onze expertcoaches op school kan zich hierdoor concentreren op het helpen uitvoeren van deze instrumenten en het meenemen van het hele schoolteam. Om een beeld te krijgen van deze academie kunt u zich hier registreren (als 'gast').

#### Resultaten

Gedurende het schooljaar hebben 2.056 leraren en schoolleiders hiervan gebruik gemaakt en zo de leerKRACHT-methode kunnen aanleren. Dit aantal blijft groeien. Ook hebben we dit schooljaar gebruikt om de ervaringen van de gebruikers en hun feedback te verzamelen, om hiermee de leerKRACHT-Academie nog beter, interactiever en gebruiksvriendelijker te maken. [Door de coronacrisis stellen we nu tijdelijk de leerKRACHT-Academie gratis beschikbaar in afgeslankte vorm voor alle scholen.](#)

#### Vervolgplannen

Ieder jaar willen we de Academie blijven verbeteren en steeds interactiever maken. Ook gaan we onderdelen van de Academie inzetten in combinatie met het verspreidings-offensief. In 2020-2021 starten we ook met het versterken van de interactiviteit op de Academie (fora, Q&A, chat, etc.) om de zelfstandigheid van deelnemende scholen verder te vergroten.

## Project 2

### VERGROTEN IMPACT LEERKRACHT- METHODE

#### Doelstelling

Doel is verbeterideeën in de leerKRACHT-aanpak uit te werken, te piloten en te implementeren waarmee de impact verder vergroot wordt. Voor het schooljaar 2019/2020 zijn een reeks verbeteringen doorgevoerd in de methodiek: een simpelere aanpak om te komen tot leerling-doelen, een effectievere startdag met het hele leraren-team en het opnemen van 'formatief handelen' in leerKRACHT.

#### Aanpak

##### 1. Leerlingdoelen

De kern van leerKRACHT is doelgericht verbeteren. Daarvoor is het belangrijk dat lerarenteams kleine, haalbare en concrete doelen stellen. Leraren blijken dit in de praktijk erg lastig te vinden. We hebben daarom de handvatten die we leraren hiervoor bieden aangescherpt in de vorm van een 'vier stappen methode'. In deze methode gaan leraren aan de slag om het grote doel (=stap 1), klein en concreet te maken (=stap 2), meetbaar te maken (=stap 3) en om te zetten in acties (=stap 4). Het stappenplan dat hiervoor is gemaakt hebben we in 2019/2020 op een aantal scholen gepilot en vormt nu de basis voor de aanpak in 2020/2021.

##### 2. Startdag

Een klein 'leerKRACHT-team' bestaand uit de schoolleiding en een aantal voortrekkers onder de docenten bereidt de start van leerKRACHT met het hele lerarenteam voor. De aftrap met dat grote team noemen we de startdag. Op deze startdag gaan we van groot (de ambitie van de school) naar klein (doelen op de verbeterborden van de verschillende lerarenteams). We hebben de opzet van alle onderdelen van deze dag tegen het licht gehouden en aangescherpt. Bijvoorbeeld, de ambitie-module bleek in de praktijk lastig voor grotere (VO)scholen en hebben we versimpeld. Begin schooljaar 2020/2021 was de nieuwe aanpak van de startdag beschikbaar voor alle nieuwe scholen die nu starten.

##### 3. Formatief handelen

Een ontwikkeling die we vooral in het VO zien is die van 'formatief handelen'. In deze manier van werken bepalen leraren in de klas hun doelen, meten tijdens de les of deze doelen bereikt worden en sturen zo nodig bij. Deze manier van werken in de klas is complementair met onze aanpak van doelen stellen, meten en bijsturen op het niveau van de lerarenteams. Samen zorgen beide verbetercycli voor nog meer effect op het leren van leerlingen. Om deze reden hebben we 'formatief handelen' nu toegevoegd aan onze aanpak, als verdieping op ons tweede instrument: gezamenlijk lesontwerp. We verwachten dat vooral middelbare scholen hier veel gebruik van zullen maken.

### Vervolgplannen

We hebben een aantal fikse verbeteringen uitgewerkt die we in 2020/2021 in de praktijk brengen. We gaan dit jaar evalueren of deze veranderingen ook de verbeteringen zijn die wij hopen. Daarnaast gaan we in 2020/2021 aan de slag om onderzoek ('evidence informed onderwijs') een grotere plek te geven in de leerKRACHT-aanpak. Dat moet ertoe leiden dat leraren nog sneller en meer effect van leerKRACHT ervaren in hun lespraktijk.



### Project 3

## **CAMPAGNE IMPACT OP SCHOOL**

### Doelstelling

100.000 leraren en schoolleiders bereiken en in beweging krijgen door 100+ Facebook en Instagram campagnes te draaien. Daarnaast willen we op circa 60 onderwijs onderwerpen in de top 3 zoekresultaten van Google staan.

### Aanpak

Om nog meer scholen te bereiken zetten we social media in. We hebben het afgelopen schooljaar (2019-2020) een groot aantal verhalen van deelnemende scholen opgetekend en gedeeld op social media. We gebruiken hiervoor zowel geschreven stukken door onderwijsjournalisten als korte video's die we op scholen opnemen. Daarnaast zijn we een kennisbank gestart met 'blogs' over diverse onderwijsartikelen.

### Resultaten

De video's zetten wij in via campagnes op Facebook en Instagram. Gezamenlijk hebben we in het schooljaar 2019-2020 mensen in de doelgroep onderwijs bereikt met in totaal 7,5 miljoen gelezen social media berichten en 1,5 miljoen videoweergaves. Als verbeterpunt zien we de kwaliteit van ons videomateriaal. We zien nog mogelijkheden om deze nog aansprekender te maken voor onze doelgroep, bijvoorbeeld door vaker leerlingen en studenten aan het woord te laten over het effect van leerKRACHT op hen. De Kennisbank bevatte eind 2019/2020 circa 20 artikelen waarvan 9 op plek #1 in Google.

### Vervolgplannen

Ervaring laat zien dat deelname aan leerKRACHT vergt dat de schoolleider en meerdere leraren op school meerdere keren over leerKRACHT hebben gehoord, van collega's uit het onderwijs of via social media. We willen daarom onze inzet op social media blijvend intensiveren (op het niveau zoals bereikt in schooljaar 2019-2020). We gaan daar bijvoorbeeld onze website aanpassen, zodat deze 'dynamisch' reageert op het schooltype en de functie (leraar, schoolleider) van bezoekers, zodat deze vinden wat zij nodig hebben voor een volgende stap. Tenslotte gaan we door met het uitbreiden van de Kennisbank tot 60 onderwerpen.



## Project 4

### OPZETTEN EN UITVOEREN VAN VERSPREIDINGS- WEBINARS VOOR GEÏNTERESSEERDE SCHOLEN

#### Doelstelling

Onze ervaring leert dat scholen het meest overtuigd raken van het starten met een verbetercultuur door de verhalen van een leraar of schoolleider die al met de leerKRACHT-methode werkt. Daarom organiseren we al jaren 'go & see'-bezoeken voor geïnteresseerde scholen op scholen die al meedoen met leerKRACHT. Voor 2019/2020 was ons plan om de mogelijkheden te onderzoeken van 'online'-bezoeken middels verspreidings-webinars' voor geïnteresseerde scholen, met als doel om nog meer scholen te bereiken en hen online mee te nemen in het effect van leerKRACHT.

#### Aanpak

We zijn begin 2020 met onze eerste webinars begonnen. Dit bleek achteraf een gouden zet. Toen de corona-crisis toesloeg, moesten we direct stoppen met de fysieke 'go & see'-bezoeken. Omdat we al enige ervaring hadden opgebouwd met webinars, konden we vanaf maart 2020 direct maandelijkse webinars organiseren. Dat deden we voor elk van de drie schooltypes: basisonderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en voorgezet onderwijs. We moesten daarvoor wel in hoog tempo de techniek en de uitvoering van de webinars verbeteren en een flink aantal scholen vinden die – midden in de coronacrisis – bereid waren om hun ervaringen online te delen. Elke maandelijkse lichting van drie webinars evalueerden we, om zo de volgende lichting te verbeteren. Zo leerden we uitzendingen te maken vanaf drie locaties tegelijk (ons kantoor in Utrecht, en de huiskamers van leraren en schoolleiders die hun verhaal deden).

#### Resultaten en volgende stappen

Uiteindelijk hebben 1.064 leraren en schoolleiders deelgenomen aan de webinars. Van de 100 scholen die zich inschreven voor leerKRACHT in het jaar 2020/2021 heeft 60% een webinar meegemaakt. Tegelijkertijd hebben we ervaren dat de software die we gebruikten (Webinargeek) beperkingen had en dat de vorm die we gebruikten nog te weinig interactie voor deelnemers bood (ondanks 'polls', 'chat'-vragen en andere werkvormen). Beide tekortkomingen hebben we begin 2020/2021 aangepakt in een nieuwe reeks webinars. Al met al hebben we ervaren dat we met de webinars veel meer scholen een eerste ervaring met leerKRACHT kunnen bieden dan alleen met fysieke bijeenkomsten. We gaan daarom door met het organiseren van deze webinars.

## Project 5

### OPZETTEN EN UITVOEREN VAN WEBINARS VOOR DEELNEMENDE SCHOLEN

#### Doelstelling

We begeleiden deelnemende scholen met het implementeren van de leerKRACHT-methode door een mix van bezoeken van onze expertcoaches, toegang tot de online leerKRACHT-Academie, metingen en fora. Deze fora zijn bijeenkomsten in de regio waarbij leraren en schoolleiders van deelnemende scholen successen delen, ervaringen uitwisselen en samen nadenken over problemen die ze tegenkomen met de implementatie van een verbetercultuur. Net als voor geïnteresseerde scholen (project 4) zagen we voor deelnemende scholen het potentieel om via online webinars meer leraren en schoolleiders te bereiken.

#### Aanpak

We zijn in 2019 begonnen met onze eerste webinars voor deelnemende scholen. Voor het allereerste webinar over het 'bord in de klas' hadden we 500 inschrijvingen en alles leek goed te gaan, totdat een haperende geluidskabel één minuut voor de start de uitzending onmogelijk maakte. We lieten ons echter niet afschrikken en gingen door met het organiseren van webinars. Door de plotselinge schoolsluiting in maart 2020 moesten we onze fysieke fora direct stoppen. Gebruikmakend van onze webinar-ervaring, konden we binnen één week overstappen van deze regionale fysieke bijeenkomsten naar landelijke online bijeenkomsten. Hetzelfde webinar-team dat de verspreidingswebinars maakte, organiseerde ook de online bijeenkomsten voor de deelnemende scholen. Daarna werden in een maandelijks ritme een reeks van webinars georganiseerd, waarbij het team steeds meer leerde over hoe je een webinar zo interactief en aansprekend mogelijk maakt.

#### Resultaten

Het was interessant om te zien dat er meer deelnemers waren voor het eerste webinar in maart dan zich hadden ingeschreven voor de fysieke bijeenkomsten die eigenlijk hadden moeten plaatsvinden. Het concept van de online bijeenkomsten sloeg mede zo goed aan, omdat leraren op hun eigen school een 'spoedcursus' online werken hadden gekregen. Door de corona-crisis moesten ze immers al hun lessen online uitvoeren. We hebben daarom voor 2020/2021 besloten het aantal fysieke fora fors in te perken en aan te vullen met maandelijkse landelijke webinars. Ook gaan we in 2020/2021 online regionale bijeenkomsten organiseren. Zo combineren we de nabijheid van de lokale opzet met de voordelen van het online werken.

## CORONA MITIGATIE

### Doelstelling

Het minimaliseren van de negatieve effecten van de corona-crisis op de verspreiding van leerKRACHT-methode en de begeleiding van deelnemende scholen, door extra inzet van onze Expertcoaches voor bezoeken en online gesprekken met deelnemende en geïnteresseerde scholen.

### Aanpak

Door de corona-crisis moesten scholen die deelnamen aan leerKRACHT plotseling overschakelen naar online onderwijs. Een deel van de scholen die gestart waren in 2019/2020 was al ver genoeg met leerKRACHT om toch effectief door te gaan met onze methode. Maar scholen die minder ver waren vielen terug in oude patronen: vergaderingen over organisatorische zaken en leraren die er (thuis) alleen voor stonden. Om ook op deze scholen toch voldoende impact te realiseren was extra inzet nodig van onze expertcoaches. Tegelijkertijd was de verspreiding lastiger dan normaal, door het wegvallen van de fysieke 'go & see'-bezoeken en doordat scholen bezig waren met overschakelen naar online onderwijs (zie project 4). Bovendien konden onze expertcoaches door de schoolsluiting maandenlang geen nieuwe scholen bezoeken. Hierdoor kwam de verspreiding pas goed op gang toen de scholen weer open gingen (rond mei 2020). Dit dwong ons om tot ver in de zomer door te gaan met het werven van nieuwe scholen. Beide effecten samen (extra inzet deelnemende scholen, langere inzet voor verspreiding), betekende dat we extra expertcoach-capaciteit moesten inzetten.

### Resultaten

Voor het schooljaar 2020/2021 hebben zich alsnog 100 nieuwe scholen ingeschreven. Bij de deelnemende scholen zagen we een opvallend sterke uitslag van de impact-barometer. Met deze barometer meten we aan het einde van elk schooljaar het effect van leerKRACHT. De uitslag voor 2019/2020 bleek nauwelijks af te wijken van de uitslag van het voorgaande schooljaar (2018/2019). De extra inzet van onze expertcoaches bleek daarmee succesvol.

### Vervolgplannen

In schooljaar 2020/2021 plannen we meerdere startmomenten in voor scholen die willen beginnen met leerKRACHT. Normaal gesproken startte de cyclus alleen aan het begin van het schooljaar en was de wervingscampagne hier ook volledig op gericht. Nu gaat de werving door tot in het najaar, en kunnen scholen ook starten na de herfst- en kerstvakanties. Ook zetten we de expertcoaches extra in om via hun netwerk nieuwe scholen te werven en de opgelopen achterstand in de begeleiding van scholen in te halen.







Figuur 1.  
Kansenongelijkheid op scholen wereldwijd.

## ONZE PLANNEN VOOR 2020-2021

In 2020-2021 is onze doelstelling om op meer dan 1.000 scholen actief te zijn, samen goed voor 420.000 leerlingen. Om dit te bereiken, willen we de projecten voortzetten en uitbreiden. Onze vervolgstappen zijn samenvattend:

1. Creëren van interesse bij scholen voor deelname aan leerKRACHT
2. Creëren van draagvlak bij geïnteresseerde scholen voor deelname aan leerKRACHT
3. Het versterken van de online begeleiding van scholen.
4. Het vergroten van de effectiviteit en doelmatigheid van het leerKRACHT-programma
5. Het creëren van duurzame impact door onderwijsinstellingen in staat te stellen zelf door te gaan met leerKRACHT
6. Het mitigeren van de corona-impact op onze verspreiding en begeleiding.

De coronacrisis heeft met de inmiddels tweede lockdown en schoolsluiting opnieuw grote impact op de kansenongelijkheid in het Nederlandse onderwijs. De urgentie van een snelle verspreiding van de leerKRACHT-methode is hierdoor alleen maar groter geworden. Door bovenstaande projecten willen we ervoor zorgen dat ondanks de crisis scholen toch zullen starten en mee gaan doen aan het implementeren van een verbetercultuur.

Het structureel aanpakken van kansenongelijkheid in Nederland kan en begint in het onderwijs. Met de leerKRACHT-aanpak is er de mogelijkheid om op enorme schaal, effectief en efficiënt, grote en structurele verandering te brengen in kansenongelijkheid. Om versneld miljoenen leerlingen te bereiken is enkel nog voor een transitiefase steun nodig, in de vorm van de projecten zoals hierboven beschreven. Samen met onze partners zorgen wij ervoor dat miljoenen kinderen betere kansen krijgen in hun verdere leven, waarmee onze hele maatschappij verbetert.

31 Januari 2021

Het bestuur:

Jaap Versfelt, voorzitter  
Celia van der Does de Willebois, lid  
Jelle Verwer, penningmeester/secretaris

# SAMENVATTING PROJECTEN

Hieronder vindt u de samenvatting van de uitgaven aan de zes projecten. Een volledige jaarrekening en accountantsverklaring vindt u op onze website.

| PROJECT                                                       | BEGROTING | UITGAVEN |
|---------------------------------------------------------------|-----------|----------|
| 1. Ontwikkelen digitale materialen (leerKRACHT-Academie)      | 133.500   | 184.054  |
| 2. Vergroten impact leerKRACHT-aanpak                         | 148.525   | 191.769  |
| 3. Campagne impact op school                                  | 220.924   | 212.703  |
| 4. Opzetten en uitvoeren serie online webinars en Q&A sessies | 44.016    | 44.389   |
| 5. Maken van webinars voor deelnemende scholen                | 45.535    | 45.682   |
| 6. Corona-mitigatie                                           | 0         | 64.800   |
| TOTAAL                                                        | 592.500   | 743.397  |



# SAMENVATTING

## BATEN EN LASTEN

### 2019/2020

|                                      | 2019/2020<br>WERKELIJK | 2019/2020<br>BEGROOT |
|--------------------------------------|------------------------|----------------------|
| <b>TOTAAL BATEN</b>                  | <b>2 400 071</b>       | <b>2 238 256</b>     |
| <b>LASTEN</b>                        |                        |                      |
| <b>Activiteit gebonden lasten</b>    | <b>1 653 477</b>       | <b>1 766 159</b>     |
| - Personeelskosten Transformatieteam | 565 478                | 472 910              |
| - Kosten van uitbesteed werk         | 991 673                | 1 075 877            |
| - Overige projectkosten              | 96 326                 | 217 372              |
| <b>Algemene kosten</b>               | <b>496 080</b>         | <b>429 112</b>       |
| - Personeelskosten Centraal team     | 349 505                | 274 217              |
| - Afschrijvingen                     | 752                    | -                    |
| - Overige lasten                     | 145 823                | 154 895              |
| <b>TOTAAL LASTEN</b>                 | <b>2 149 557</b>       | <b>2 195 271</b>     |
| <b>SALDO</b>                         | <b>250 514</b>         | <b>42 985</b>        |

## **STICHTING LEERKRACHT**

Europalaan 400 - 5e etage  
3526 KS Utrecht  
[info@stichting-leerKRACHT.nl](mailto:info@stichting-leerKRACHT.nl)  
085 - 401 57 94  
[www.stichting-leerKRACHT.nl](http://www.stichting-leerKRACHT.nl)  
RSIN: 852341817